

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

- **Internetová zpráva**

Internetový magazín focus.de uveřejnil na svých stránkách 10. března 2010 článek s názvem „Sexualität: Männer im Alter aktiver als Frauen“. Nejmenovaný autor článku odkazuje na výsledky studie referující o vztahu mezi sexuální aktivitou a zdravotním stavem dvou amerických autorek.

Jako stěžejní údaj vyzdvihuje zpráva rozdíl v sexuální aktivitě u mužů a žen ve stáří. „*Muži jsou ve vysokém stáří téměř dvakrát tak často sexuálně aktivní než ženy*“¹. Konkrétněji se pak článek zaměřuje na věkovou skupinu 75 – 85 let, u níž autor uvádí, že mezi muži tohoto věku je ještě 39 % jedinců sexuálně aktivních, zatímco u žen se jedná pouze o 17 %.

Dále autor zmiňuje i zájem o sex, a to 41 % mužů v porovnání s 11 % žen ve věku 75 – 85 let, kteří mají v tomto věku zájem o sex.

V druhé části zprávy je uvedeno srovnání předpokládané průměrné délky aktivního sexuálního života u mužů a u žen. „*Zatímco 55letého muže čeká v průměru ještě skoro 15 let sexuální aktivity, u stejně starých žen je to bezmála o 5 let méně*“². Článek také uvádí, že aktivní sexualita, spokojenost se sexuálním životem a zájem o sex jsou s vyšší pravděpodobností predikovány u mužů. Dále je zde zmíněna souvislost mezi sexualitou a tělesným a psychickým zdravím u obou pohlaví. „*Sexuální fantazie a aktivní sexualita se paralelně zvyšují, podle toho jak jsou tělo i mysl fit*“³.

Jako nápadný údaj je v závěru článku vytčen rozdíl mezi sexuálně aktivními muži a ženami, podle toho jaké procento z nich posoudilo svůj milostný život jako kvalitní. Zatímco u mužů to byla většina, u žen jen polovina.

- **Originální studie**

Autorkami originální zprávy o výzkumu jsou Stacy Tessler Lindau a Natalia Gavrilova. Článek byl uveřejněn 9. března 2010 na serveru British Medical Journal. Zpráva předkládá data ze dvou průřezových výzkumů provedených v USA: MIDUS (proveden 1995-6, věk 25 - 74) a NSHAP (proveden 2005-6, věk 57 – 85). Autorky ve studii uvádějí, že se podílely pouze na druhém uvedeném výzkumu, a že data ze staršího výzkumu pouze interpretovaly a porovnávaly s novými údaji. Vzhledem k tomu, že se informace uvedené v internetovém článku vztahovaly pouze ke studii NSHAP, budu se nadále zabývat jen údaji z tohoto výzkumu.

Cílem studie NSHAP bylo prozkoumat vztah mezi zdravím a různými dimenzemi sexuality a odhadnout délku aktivního sexuálního života u jedinců ve stáří. Sledovanými proměnnými byla sexuální aktivita, kvalita sexuálního života, zájem o sex, průměrná doba zbývajících aktivního sexuálního života. Výzkumu se zúčastnilo 3005 osob (1550 žen, 1455 mužů). K získání dat byla použita metoda sebeposuzování vztahující se k jednotlivým proměnným. Na pětistupňové škále

¹ In Sexualität, ¶1

² tamtéž, ¶2

³ tamtéž, ¶2

byl zjišťován současný zdravotní stav osob, dále bylo zjišťováno, zda osoby aktuálně mají partnerský vztah, frekvence sexuálních kontaktů atd. (viz sledované proměnné).

- V tab. 1 jsou shrnuty a přesněji vymezeny významy jednotlivých proměnných – sexuální aktivita, frekvence sexuálního kontaktu, kvalita sexuálního života atd.
- Tab. 2 zobrazuje absolutní a relativní četnosti hodnot u souboru mužů a souboru žen např. dle věkových skupin, rodinného stavu nebo zdravotního stavu.
- Tab. 4 zahrnuje relativní četnosti zkoumaných proměnných (sexuální aktivita, zájem o sex atd.) včetně 95% intervalu spolehlivosti.
- Graf 1 zobrazuje průměrnou délku života mužů i žen a zároveň průměrnou délku aktivního sexuálního života také u obou pohlaví.
- Tab. 5 zobrazuje souvislost mezi stupněm zdraví (konkrétně je zde uveden zdravotní stav posouzený zkoumanými osobami jako dobrý nebo velmi dobrý či excelentní a určitými daty z oblasti sexuality (např. sexuální aktivita jednou či víckrát týdně, zájem o sex u osob majících či nemajících partnera apod.).
- V tab. 6 je mj. uvedena odhadovaná průměrná délka dalšího sexuálního života.

(všechny tabulky jsou součástí originální studie)⁴

Data z šetření byla zpracována pomocí metod deskriptivní statistiky. Jako základní metoda byla užitá logistická regrese, pomocí níž byla zjišťována pravděpodobnost výskytu sexuální aktivity, dobré kvality sexuálního života a zájmu o sex. Tyto modely zahrnovaly věkovou skupinu zdravotní stav jako proměnné, které byly dále upraveny odděleně dle genderu. Výsledky logistické regrese byly prezentovány jako odds ratio (podíl/poměr šancí) s 95% intervalem spolehlivosti. K odhadu pravděpodobné délky aktivního sexuálního života byla užitá Sullivanova metoda, která kombinuje údaje úmrtnostních tabulek s mírami prevalence zdravotních problémů.

• Diskuse

Autor internetového článku převzal z originální studie několik dat, uvedených buď v úvodním shrnutí či v závěrečném shrnujícím infoboxu. Samotným textem studie se patrně vůbec nezabýval, neboť veškeré údaje v článku pocházejí ze shrnutí. Autor také téměř zcela pominul fakt, že se studie primárně věnuje vztahu mezi zdravím a sexualitou ve stáří a zdůrazňoval kvantitativní aspekt sexuality.⁵ Jednotlivé údaje zahrnuté do internetové zprávy sice odpovídají datům v originální studii, avšak jsou vytržena z kontextu, tudíž například chybí přesné vymezení sexuální aktivity, přestože s tímto termínem internetový článek celou dobu pracuje a láká jím prostřednictvím titulku i čtenáře. Jako sexuálně aktivní je však považován jedinec, který měl sexuální kontakt s druhou osobou alespoň jednou za posledních 12 měsíců. Domnívám se, že

⁴ In Lindau & Gavrilova, 2010

⁵ Např. muži jsou o tolik a tolik procent aktivnější, mají o tolik a tolik procent vyšší zájem o sex apod.

zatajení tohoto vymezení posouvá význam článku do jiné roviny a u čtenáře může vyvolávat nepřiměřené představy o množství sexuálně náruživých seniorů.

Autor se v závěru zprávy také dopustil chyby v interpretaci jednoho údaje, a to, když v posledním odstavci uvádí, že většina sexuálně aktivních mužů označuje svůj milostný život jako kvalitní, ve srovnání s polovinou sexuálně aktivních žen. Vůbec zde není jasně konkretizována „většina mužů“. Jako většinu si lze představit 80 %, ale i 99 %. Z výsledků studie vyplývá, že se jedná o 71,1 %, což by bylo vhodnější slovně označit jako necelé tři čtvrtiny spíše než většina.

Jako hlavní negativum internetové zprávy vidím v tom, že v ní není dostatečně věnován prostor souvislosti mezi sexuálním životem a zdravím, ale jsou vyzdvihnuty pouze jednotlivé údaje, které takto poskládané vedle sebe podporují stereotyp sexuálně vytrvalých aktivních seniorů a „asexuálních“ stařen.

- **Zdroje**

Sexualität: Männer im Alter aktiver als Frauen (2010, 9. března). *Online Focus Gesundheit*.

[online] Retrieved April 15, 2010 from

http://www.focus.de/gesundheitsratgeber/sexualitaet/news/sexualitaet-maenner-im-alter-aktiver-als-frauen_aid_488310.html

Lindau, S.T. & Gavrilova N. (2010). Sex, health, and years of sexually active life gained due to good health: evidence from two US population based cross sectional surveys of ageing. *British Medical Journal*, (pp 11). [online] Retrieved April 15, 2010 from

http://www.bmj.com/cgi/reprint/340/mar09_2/c810?maxtoshow=&hits=10&RESULTFORMAT=&fulltext=lindau&searchid=1&FIRSTINDEX=0&sortspec=date&resourcetype=HWCIT